

Follow-up van het specifiek geval FNV vs. Just Eat Takeaway.com

Datum: 23 juli 2025

Follow-up van de Eindverklaring door het Nederlands Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. De Eindverklaring is op 22 maart 2023 gepubliceerd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	1
2. Follow-up van de procedure voor de Eindverklaring	2
3. Reacties van de partijen op de follow-up	3
4. Conclusie van het NCP	5

Opmerking: De aanbevelingen in deze Eindverklaring alsmede de resultaten van de follow-up zijn gebaseerd op de Richtlijnen, versie 2011. Bij de afronding van deze follow-up heeft het NCP rekening gehouden met de herziene Richtlijnen, die op 8 juni 2023 in werking traden.

1. Inleiding

Op 22 maart 2023 sloot het Nederlands Nationaal Contactpunt (NCP) de melding van een specifiek geval betreffende een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna: de Richtlijnen) door Just Eat Takeaway.com, dat haar hoofdkantoor in Nederland heeft, in relatie tot activiteiten van haar dochteronderneming 10bis Ltd., dat in Israël is gevestigd. De melding werd ingediend door de Nederlandse vakbond FNV.

De melding heeft betrekking op het recht van vereniging van werknemers van 10bis (of Scoober, volgens Just Eat Takeaway.com) in Israël. Zij hebben betrekking op hoofdstuk II (Algemene Beginselen), hoofdstuk IV (Mensenrechten) en hoofdstuk V (Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen) van de Richtlijnen.

Het Nederlands NCP coördineerde de behandeling van de klacht met het NCP van Israël, dat van de Israëlische vakbond Histadrut een melding had ontvangen over 10bis, een dochteronderneming van Just Eat Takeaway, over de naleving van de Richtlijnen, die gebaseerd was op dezelfde vermeende schending van de Richtlijnen. De NCP's spraken af dat het Nederlands NCP de zaak tegen Just Eat Takeaway.com zou behandelen en het Israëlisch NCP de zaak tegen dochteronderneming 10bis/Scoober. Beide zouden optreden als ondersteunend NCP in elkaars meldingen.

In zijn Initiële Beoordeling van 22 juli 2021 concludeerde het NCP dat de aan de orde gestelde kwesties nader onderzoek rechtvaardigden en bood het zijn goede diensten aan om een dialoog tussen Just Eat Takeaway.com en FNV te faciliteren.

De goede diensten werden door de FNV aanvaard, maar niet door Just Eat Takeaway.com. De onderneming heeft het NCP laten weten dat zij geen rol ziet weggelegd voor het Nederlands NCP omdat, volgens de onderneming, de relevante vragen of Histadrut al dan niet een legitieme vertegenwoordiger is van werknemers van 10bis/Scoober en of deze werknemers al dan niet zijn geïntimideerd, lokale Israëlische kwesties zijn die volgens het Israëliësch recht moeten worden beoordeeld en niet (ook nog) op grond van de Richtlijnen. De onderneming heeft er daarnaast op gewezen dat de betwiste kwesties al voor de Israëlische rechter zijn gebracht.

Het NCP heeft vervolgens een onafhankelijk nader onderzoek uitgevoerd, dat heeft geresulteerd in de Eindverklaring. Het NCP heeft de volgende evaluatie gemaakt met betrekking tot de kwesties die in dit specifieke geval aan de orde zijn gesteld:

“Rekening houdend met het onderzoek door het NCP en de door de partijen verstrekte informatie, is het NCP van oordeel dat Just Eat Takeaway.com heeft gehandeld op een wijze die niet in overeenstemming is met de OESO-richtlijnen. Meer bepaald, Just Eat Takeaway.com zou, rechtstreeks en/of via haar Israëlische dochteronderneming, met lokale stakeholders, waaronder Histadrut, in gesprek hebben moeten gaan over de vermeende schendingen van arbeids- en vakbondsrechten, zoals bepaald in het hoofdstuk Werkgelegenheid.”

Op grond van zijn beoordeling heeft het NCP vier aanbevelingen gedaan aan Just Eat Takeaway.com. Deze aanbevelingen worden in de follow-up behandeld en staan vermeld in deel 3 van dit document.

2. Follow-up van de Eindverklaring

De standaardprocedure voor een follow-up is dat het NCP één jaar na publicatie van een Eindverklaring een evaluatie uitvoert. Het idee hierachter is dat het NCP op basis van de door de partijen geleverde informatie beoordeelt welk gevolg er door de partijen is gegeven aan de resultaten van de dialoog en/of de aanbevelingen van het NCP. Dit proces wordt doorgaans schriftelijk gedaan. Indien de partijen echter de voorkeur geven aan een bijeenkomst, kan het NCP deze organiseren. In dit specifieke geval is de procedure schriftelijk gedaan.

In de Eindverklaring gaf het NCP aan dat de follow-up een jaar na de publicatie van de Eindverklaring zou plaatsvinden. Als gevolg van de hoge werkdruk bij het NCP liep de follow-upprocedure vertraging op. De partijen werden hiervan op de hoogte gesteld.

Het NCP begon de follow-up met het verzoek aan beide partijen om verslag te doen van de vervolgstappen die zijn genomen na de aanbevelingen van het NCP. Na ontvangst van schriftelijke feedback van de partijen heeft het NCP de follow-up opgesteld en het concept met beide partijen gedeeld. De partijen hebben hierop hun reactie kunnen geven waarna het NCP het follow-uprapport heeft gefinaliseerd en op zijn website heeft geplaatst.

In aanvulling op het bovenstaande vonden ook andere activiteiten plaats die verband houden met de facultatieve rol van het NCP om beleidscoherentie te bevorderen met het oog op het aanmoedigen van maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie Procedures, deel D, blz. 68). Op dezelfde dag waarop het NCP zijn Eindverklaring publiceerde, verscheen er een krantenartikel waarin de onderneming liet doorschemeren dat zij de aanbevelingen van het NCP niet zou implementeren.

Het NCP heeft de relevante autoriteiten hiervan in kennis gesteld. Hierop hebben de beleidsmakers van de relevante departementen een vertrouwelijke vergadering gehouden met de onderneming om naleving van de Richtlijnen te bespreken.

Datum	Actie die heeft plaatsgevonden
	Beleidscoherentie
22 maart 2023	Onderneming laat in een Nederlands krantenartikel doorschemeren dat zij de aanbevelingen van het NCP niet zal implementeren
3 april 2023	NCP informeert beleidsmakers over de verklaring van de onderneming
21 juni 2023	Beleidsmakers hebben een bijeenkomst met de onderneming
	Follow-upprocedure
17 april 2024	NCP verzoekt de onderneming informatie te verstrekken over de follow-up van zijn aanbevelingen
19 april 2024	NCP ontvangt reactie van de onderneming
17 december 2024	NCP verzoekt de onderneming informatie te verstrekken over de follow-up van zijn aanbevelingen
17 december 2024	NCP verzoekt de onderneming een update te geven van de voorgaande reactie
3 januari 2025	NCP ontvangt een update van de onderneming
5 februari 2025	NCP ontvangt reactie van de melder
1 juli 2025	Concepttekst wordt naar beide partijen gestuurd voor commentaar
2 juli 2025	NCP ontvangt reactie van melder
18 juli 2025	NCP ontvangt reactie van de onderneming
23 juli 2025	Publicatie van de follow-up van de Eindverklaring

3. Reacties van de partijen op de follow-up

Wat betreft de aanbevelingen van het NCP aan de onderneming

In zijn Eindverklaring heeft het NCP de volgende aanbevelingen gedaan:

- 1) *dat Just Eat Takeaway.com waarborgt dat 10bis/Scoober een betekenisvolle maatschappelijke dialoog aangaan met Histadrut, conform de verwachtingen ingevolge de OESO-richtlijnen om met alle relevante stakeholders in gesprek te gaan, met het oog op het voorkomen en verminderen van nadelige gevolgen in relatie tot de vrijheid van vereniging.*

Geen van de partijen meldt dat ze contact met elkaar hebben opgenomen na de Eindverklaring.

De melder heeft hiervoor geen reden opgegeven.

De onderneming herhaalde haar eerder ingenomen standpunt dat zij geen reden zag voor een ontmoeting met Histadrut aangezien de rechter in 2022 had geoordeeld dat Histadrut onrechtmatig had gehandeld en niet als vertegenwoordigende vakbond kon optreden voor Scoober/10bis. Daarnaast gaf de onderneming aan dat zij geen contact met Histadrut had omdat er in 2023 naast Histadrut nog een andere vakbond werknemers registreerde in een poging de vertegenwoordigende vakbond te worden; uiteindelijk haalde alleen de andere vakbond de drempel om de werknemers te vertegenwoordigen.

- 2) *dat Just Eat Takeaway.com, samen met 10bis/Scoober, aan alle medewerkers van 10bis/Scoober de boodschap overbrengt dat zij lid kunnen worden van een vakbond naar eigen keuze en verder waarborgt dat het lidmaatschap van een vakbond geen enkel negatief gevolg heeft voor hun werk of positie.*

De onderneming meldt dat zij stappen heeft ondernomen om te waarborgen dat managers in Israël training en richtlijnen ontvangen over hoe te reageren op toekomstige vakbondsactiviteiten en hoe op rechtmatige en respectvolle wijze om te gaan met medewerkers die lid willen worden van een vakbond. Medewerkers en managers worden herinnerd aan de commitment van de onderneming aan vrijheid van vereniging, zoals vervat in haar Gedragscode.

De onderneming laat ook weten dat 10bis/Scoober een collectieve arbeidsovereenkomst heeft gesloten met een vakbond in september 2024 en dat beide partijen tevreden zijn met dit resultaat.

De melder rapporteert dat, ondanks pogingen om de werknemers te reorganiseren nadat de rechtszaak was afgesloten, de werknemers zich aansloten bij een andere vakbond, een die de melder als zogeheten 'gele' vakbond beschouwen. Volgens de melder is er, in tegenspraak met wat de onderneming zegt, geen collectieve arbeidsovereenkomst gesloten. (Een vakbond wordt 'geel' genoemd wanneer deze onder de grote invloed van de werkgever staat en derhalve niet onafhankelijk is.)

- 3) *dat Just Eat Takeaway.com voortdurend zijn beleid en procedures toetst zoals volgens de OESO-richtlijnen van de onderneming wordt verwacht, met name met betrekking tot op risico's gebaseerde due diligence-verantwoordelijkheden in de gehele groep, teneinde volledige overeenstemming met de Richtlijnen te waarborgen, en dat het beleid in alle mondiale operaties wordt gecommuniceerd.*

De onderneming meldt dat zij haar beleid en processen op deze gebieden regelmatig actualiseert, zoals van haar wordt verwacht volgens de Richtlijnen en aanbevolen beste praktijk. In 2024 werd

er een Head of Global Industrial Relations aangenomen die moet helpen dit onderwerp in goede banen te leiden.

- 4) *dat Just Eat Takeaway.com daartoe een dialoog aangaat met de FNV over zijn due diligence-verantwoordelijkheden als moederonderneming.*

Geen van de partijen meldt dat ze contact met elkaar hebben opgenomen na de Eindverklaring en geven hier ook geen reden voor.

4. Conclusie van het NCP

Gezien de reacties van de partijen met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen concludeert het NCP het volgende:

- De onderneming heeft niet gewaarborgd dat 10bis/Scoober een betekenisvolle dialoog is aangegaan met Histadrut en heeft derhalve de eerste aanbeveling niet opgevolgd. Wat betreft de door de onderneming opgegeven redenen voor het niet aangaan van een dialoog, werd in de aanbeveling van het NCP rekening gehouden met de genoemde rechterlijke uitspraak (zie de Eindverklaring voor de argumentatie van het NCP), en het NCP is van mening dat het feit dat een andere vakbond de vertegenwoordigende vakbond werd, voor de onderneming geen beletsel zou moeten zijn om een zinvolle dialoog met Histadrut aan te gaan.
- Aangezien de melder niet heeft bevestigd dat de onderneming aan alle werknemers van 10 bis/Scoober heeft laten weten dat zij lid konden worden van een vakbond naar eigen keuze en dat dit geen negatieve gevolgen zou hebben voor hun baan, kan het NCP niet vaststellen of de onderneming gevolg heeft gegeven aan de tweede aanbeveling.
- De onderneming beweert dat de nodige mechanismen zijn ingesteld om volledige naleving van de Richtlijnen te waarborgen, zoals vervat in de derde aanbeveling. Het NCP heeft deze bewering niet geverifieerd.
- De onderneming is niet in gesprek gegaan met de melder met betrekking tot haar gepaste zorgvuldigheid als moederonderneming; zij heeft derhalve geen gevolg gegeven aan de vierde aanbeveling.

Op basis van de beweringen van de partijen met betrekking tot de huidige situatie van de werknemers bij 10bis/Scoober is het duidelijk dat de aan de orde gestelde kwesties niet zijn opgelost en dat de onderneming in dit verband geen contact heeft opgenomen met de melder.

Met betrekking tot dit specifiek geval benadrukt het NCP nogmaals het belang van het naleven van de onderstaande paragrafen:

- Van de moederonderneming van een groep wordt verwacht dat zij een op risico's gebaseerde gepaste-zorgvuldigheidsbeoordeling in de hele groep en in de toeleveringsketen uitvoert om daadwerkelijke en potentiële nadelige gevolgen te identificeren, te voorkomen en te verminderen, en rekenschap geeft over hoe zij deze effecten aanpakt. Er wordt verwacht dat er, wanneer passend, actie wordt ondernomen richting de groepsonderdelen en de zakelijke partners, met als doel te waarborgen dat deze actoren zich aan de Richtlijnen houden (hoofdstuk Algemene Beginselen. par. 12-15).

- Aangezien de Richtlijnen vaak verder gaan dan de wet, wordt van een onderneming verwacht dat zij manieren zoekt om dergelijke beginselen en normen in de ruimste zin na te leven, bijvoorbeeld door op betekenisvolle wijze contact op te nemen met een stakeholder, mits de onderneming hiermee niet in strijd handelt met het nationale recht (hoofdstuk Algemene Beginselen, par. 2).

Het NCP wil beide partijen bedanken voor hun medewerking aan deze follow-upprocedure.

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries. Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#)

Dit is een uitgave van:

© Het Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061 |

2500 EB Den Haag

[NCP-website](#)